

V Bruselu dne 20.5.2015
COM(2015) 204 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

**o povinném uvádění země původu nebo místa provenience pro nezpracované potraviny,
jednosložkové produkty a složky, které tvoří více než 50 % potraviny**

OBSAH

1.	Úvod.....	2
2.	Povinné a dobrovolné označování	3
3.	Dotčené potraviny	4
4.	Přehled odvětví a dodavatelského řetězce.....	4
4.1.	Přehled odvětví potravin EU	4
4.2.	Přehled dodavatelského řetězce pro výrobu potravin	4
4.3.	Používání dobrovolného označování původu a systému jakosti EU	5
5.	Přístup spotřebitelů k informacím o původu potravin.....	5
6.	Možné scénáře a varianty týkající se označování původu u nezpracovaných potravin, jednosložkových produktů a složek, které tvoří více než 50 % potraviny.....	6
7.	Analýza nákladů a přínosů jednotlivých scénářů.....	7
7.1.	Dopad týkající se chování spotřebitelů	7
7.2.	Hospodářské dopady	7
7.2.1.	Provozní náklady provozovatelů potravinářských podniků.....	7
7.2.2.	Dopad na vnitřní trh a na mezinárodní obchod.....	8
7.2.3.	Administrativní zátěž pro podniky.....	8
7.2.4.	Dodatečná zátěž pro veřejné orgány,	8
7.2.5.	Náklady pro spotřebitele	9
7.2.6.	Dopady na životní prostředí	9
7.3.	Náklady a přínosy různých scénářů	9
8.	Závěry	11

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

o povinném uvádění země původu nebo místa provenience pro nezpracované potraviny, jednosložkové produkty a složky, které tvoří více než 50 % potraviny

1. Úvod

Ustanovení čl. 26 odst. 5 a 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (dále jen „nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům“)¹ vyžaduje, aby Komise předložila řadu zpráv Evropskému parlamentu a Radě o možnosti rozšířit povinné uvádění země původu pro tyto kategorie potravin:

- a) jiné druhy masa než maso hovězí, vepřové, skopové, kozí a drůbeží;
- b) mléko;
- c) mléko použité jako složka v mléčných výrobcích;
- d) nezpracované potraviny;
- e) jednosložkové produkty;
- f) složky, které tvoří více než 50 % potraviny.

Tato zpráva se týká nezpracovaných potravin, jednosložkových produktů a složek, které tvoří více než 50 % potraviny.

Podle čl. 26 odst. 7 nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům zpráva analyzuje:

- potřebu spotřebitelů být informováni;
- proveditelnost takového označování a
- náklady a přínosy zavedení takových opatření, včetně právního dopadu na vnitřní trh a dopadu na mezinárodní obchod.

Tato zpráva vychází především z výsledků externí studie zadané GŘ SANTE a provedené Konsorciem pro hodnocení potravinového řetězce (FCEC),² která zahrnuje spotřebitele, provozovatele potravinářských podniků i průzkumy a

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011 ze dne 25. října 2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům (Úř. věst. L 304, 22.11.2011, s. 18).

² Studie o povinném uvádění země původu nebo místa provenience pro nezpracované potraviny, jednosložkové produkty a složky, které tvoří více než 50 % potraviny – Konečná zpráva – Konsorcium pro hodnocení potravinového řetězce (FCEC).

http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/foodlabelling/index_en.htm

případové studie příslušných orgánů členských států, ale i z jiných dostupných zdrojů v této oblasti.

GŘ GROW provedlo test dopadů na malé a střední podniky, jehož výsledky jsou začleněny do studie FCEC.

2. POVINNÉ A DOBROVOLNÉ OZNAČOVÁNÍ

V současnosti existují povinná pravidla týkající se označování původu pro několik odvětví, jako např. med³, ovoce a zelenina⁴, ryby⁵ (nikoli rybí výrobky, jako např. přípravky nebo konzervy z ryb), hovězí maso a výrobky z hovězího masa⁶, olivový olej⁷, víno⁸, vejce⁹ a dovážená drůbež¹⁰.

Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům zavedlo povinné označování původu u čerstvého, chlazeného nebo zmrazeného vepřového masa, skopového masa, kozího masa a drůbeže, přičemž podrobnosti byly stanoveny prováděcím nařízením Komise (EU) č. 1337/2013¹¹.

Kromě těchto pravidel pro povinné označování původu mohou provozovatelé potravinářských podniků z vlastního podnětu uvést zemi nebo region původu, pokud splní příslušná ustanovení nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům.

³ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty (Úř. věst. L 347, 28.12.2013, s. 1671).

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011 ze dne 7. června 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 pro odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny (Úř. věst. L 157, 15.6.2011, s. 1).

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1379/2013 ze dne 11. prosince 2013 o společné organizaci trhů s produkty rybolovu a akvakultury (Úř. věst. L 354, 28.12.2013, s. 1).

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1760/2000 ze dne 17. července 2000 o systému identifikace a evidence skotu, o označování hovězího masa a výrobků z hovězího masa (Úř. věst. L 204, 11.8.2000, s. 1).

⁷ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 29/2012 ze dne 13. ledna 2012 o obchodních normách pro olivový olej (Úř. věst. L 12, 14.1.2012, s. 14).

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů).

⁹ Nařízení Komise (ES) č. 589/2008 ze dne 23. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro vejce (Úř. věst. L 163, 24.6.2008, s. 6).

¹⁰ Nařízení Komise (ES) č. 543/2008 ze dne 16. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o obchodní normy pro drůbeží maso (Úř. věst. L 157, 17.6.2008, s. 46).

¹¹ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1337/2013 ze dne 13. prosince 2013, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1169/2011, pokud jde o uvádění země původu nebo místa provenience u čerstvého, chlazeného a zmrazeného vepřového, skopového, kozího a drůbežího masa (Úř. věst. L 335, 14.12.2013, s. 19).

3. DOTČENÉ POTRAVINY

Výrazem „nezpracované potraviny“ se podle nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům rozumějí potraviny, které nebyly zpracovány, včetně produktů, které byly děleny, porcovány, odseknuty, plátkovány, vykostěny, rozsekány, staženy, rozemlety, nakrájeny, očištěny, ořezány, vyloupány, rozemlety, zchlazeny, zmrazeny, hluboce zmrazeny nebo rozmrazeny. Například mouka, rýže a nakrájený zelený salát se považují za nezpracované rostlinné produkty.

Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům ovšem neuvádí žádnou definici „jednosložkových produktů“. Pro účely této zprávy se takovými produkty rozumí produkty, které obsahují pouze jednu složku nebo vstupní surovinu. Příkladem může být cukr, rajčatové protlaky (pyré), rostlinné oleje jednoho rostlinného původu, zmrazené bramborové hranolky, do kterých nebyly přidány přídatné látky nebo sůl.

Nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům také neuvádí žádnou definici „složek, které tvoří více než 50 % potraviny“, ani nevymezuje, k čemu hranice 50 % odkazuje (objem, hmotnost, atd.). Složkami, které spadají do této kategorie, mohou být kupříkladu rajčata pro omáčky z rajčat, ovoce v ovocných šťávách, mouka v pečivu (pekařské odvětví).

4. PŘEHLED ODVĚTVÍ A DODAVATELSKÉHO ŘETĚZCE

4.1. Přehled odvětví potravin EU

Odvětví výroby potravin a nápojů EU vykazuje obrát 1 048 miliard EUR, vytváří přidanou hodnotu ve výši 206 miliard EUR a zaměstnává 4,2 milionu osob, což z něj činí největší výrobní odvětví a hlavního zaměstnavatele v EU.

V odvětví působí 286 000 podniků, z nichž 99 % představují malé a střední podniky (včetně mikropodniků).

4.2. Přehled dodavatelského řetězce pro výrobu potravin

Provozovatelé potravinářských podniků EU ve většině potravinářských odvětvích pořizují suroviny z několika zdrojů. U komodit, jako je káva nebo mouka, jsou různé zdroje surovin žádoucí, neboť je zapotřebí zachovat požadovanou kvalitu produktu a zabránit změnám v důsledku sezónnosti. Klíčovým parametrem je rovněž cena a původ surovin se často mění s cílem minimalizovat náklady. Ze studie FCEC vyplývá, že v případě použití několika zdrojů mění 50 % provozovatelů potravinářských podniků původ svých základních složek třikrát či více za rok. Čím je dodavatelský řetězec komplexnější a složitější, o to větším břemenem se stává proces označování.

Pokud jde o sledovatelnost, jak požadují právní předpisy EU v oblasti bezpečnosti potravin¹², provozovatelé potravinářských podniků musí být schopni identifikovat své přímé dodavatele a odběratele. Tato sledovatelnost o jeden krok zpět a o jeden krok vpřed je obvykle jedinou sledovatelností, která je zajištěna, a pouze 29 % provozovatelů potravinářských podniků překročí rámec této povinnosti a vytvoří ucelenější systém sledování.

4.3. Používání dobrovolného označování původu a systémy jakosti EU

Konzultace se zúčastněnými stranami odhalily, že dobrovolné označování původu se v potravinářských odvětvích, jichž se zpráva týká, používá jen zřídka. Jsou-li takové systémy využívány, pak pouze u malé části celkové produkce daného produktu (například < 1 % celkového trhu s kávou), a zejména u segmentu s vysokou hodnotou. Produkty nesoucí logo systému jakosti EU, jako je chráněné označení původu (CHOP), chráněné zeměpisné označení (CHZO) nebo zaručená tradiční specialita (ZTS), nejsou ve většině kategorií potravin spadajících do oblasti působnosti této zprávy převažující. Taková označení se vždy netýkají původu surovin, ale mohou být například svázána s regionálním know-how nebo odkazovat na místo produkce.

5. PŘÍSTUP SPOTŘEBITELŮ K INFORMACÍM O PŮVODU POTRAVIN

Spotřebitelský průzkum ukazuje, že mezi aspekty, které ovlivňují chování spotřebitelů, stojí označování až za takovými faktory, jako je cena, chuť, datum použitelnosti / datum minimální trvanlivosti, výhodnost a /nebo vzhled.

Zájem o označení původu je v případě produktů týkajících se této studie obecně nižší, stále jej ale ve studii FCEC projevují tři čtvrtiny dotázaných spotřebitelů. V rámci studie FCEC figuruje deklarovaný zájem spotřebitelů o místo pěstování či chovu na stejně důležitém místě jako jejich zájem o místo produkce, ale při dotazu na konkrétní případy spotřebitelé jasně upřednostňují informace týkající se místa produkce.

Převážná většina dotázaných spotřebitelů by dala přednost informacím o původu na úrovni země.

Pokud jde o důvody pro poptávku spotřebitelů po označení původu, existují významné rozdíly mezi členskými státy. 42,8 % dotázaných spotřebitelů v EU označení původu případně použije k upřednostnění vnitrostátní nebo místní produkce před potravinami jiného původu. 12,9 % spotřebitelů v EU považuje označení původu za záruku kvality potravinářského výrobku. Přibližně 12,8 % spotřebitelů v EU se řídí důvody souvisejícími s ochranou životního prostředí. Označení původu rovněž ujistí 10,8 % spotřebitelů EU o bezpečnosti potravin, které kupují.

Je však třeba poznamenat, že zatímco některé z výše uvedených důvodů zájmu o původ potravin lze považovat za legitimní (např. podpora místní produkce, vlastnosti

¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

produktu a otázky životního prostředí), další důvody, které byly citovány, relevantní nejsou. Tak je tomu zejména v případech, kdy je původ spojován s bezpečností, neboť všechny produkty vyrobené kdekoli v EU nebo dovážené do EU musí být „bezpečné“. Hlavním cílem právních předpisů EU v oblasti potravin ve skutečnosti je zajistit bezpečnost potravin. Audity provedené příslušným útvarům Komise (Potravinový a veterinární úřad Generálního ředitelství pro zdraví a bezpečnost potravin) v členských státech poskytují dostatek důkazů o setrvale vysoké úrovni bezpečnosti, kterou zajišťuje provádění právních předpisů EU. Stejně tak se provádějí audity ve třetích zemích, aby se zajistilo, že vyvážené produkty splňují bezpečnostní normy EU.

Pokud jde o ochotu spotřebitelů za informace o původu zaplatit, existují pouze roztržité a někdy si odporující důkazy, což může být vinou metodické podjatosti. Předchozí studie týkající se ochoty spotřebitelů platit ukázaly, že i přes zájem o dané informace spotřebitelé nejsou kvůli těmto informacím ochotni kupovat výrobky za vyšší cenu¹³. Podle odhadů studie FCEC existuje ovšem vysoká ochota platit za produkty spadající do oblasti působnosti studie (+30 % u informací na úrovni EU, +40–50 % u informací na úrovni jednotlivých zemí). Je třeba rovněž poznamenat, že existuje významný rozdíl mezi záměry spotřebitelů a jejich skutečným chováním.

6. MOŽNÉ SCÉNÁŘE A VARIANTY TÝKAJÍCÍ SE OZNAČOVÁNÍ PŮVODU U NEZPRACOVANÝCH POTRAVIN, JEDNOSLOŽKOVÝCH PRODUKTŮ A SLOŽEK, KTERÉ TVOŘÍ VÍCE NEŽ 50 % POTRAVINY

Pro účely této zprávy byly zkoumány tyto scénáře:

- Scénář 1: dobrovolné označování původu (*status quo*);
- Scénář 2: povinné označování původu – údaje EU/mimo EU nebo EU/třetí země;
- Scénář 3: povinné označování původu uvádějící členský stát nebo třetí zemi;
- Scénář 4: povinné označování další zeměpisné jednotky (region).

V případě scénářů 2, 3 a 4 byly zkoumány různé možnosti pro každou ze tří hlavních kategorií produktů:

- možnost a): místo produkce: původ by byl definován v celním kodexu, tj. země, kde byl produkt zcela získán nebo kde proběhlo jeho poslední podstatné zpracování;
- možnost b): místo pěstování nebo chovu hlavní suroviny, tj. místo sklizně ovoce, zeleniny, obilovin nebo místo rybolovu pro zpracované produkty rybolovu;
- možnost c): obě výše uvedené.

¹³ Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě o povinném uvádění země původu nebo místa provenience u masa použitého jako složka (COM(2013)755).

7. ANALÝZA NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ JEDNOTLIVÝCH SCÉNÁŘŮ

7.1. Dopad týkající se chování spotřebitelů

Podle scénáře 1 by rozsah informací o původu závisel na poptávce ze strany spotřebitelů. Tato možnost by vzhledem k tomu, že neovlivní ceny potravin, uspokojila spotřebitele, kteří přikládají velkou důležitost cenám potravin. Nová pravidla o dobrovolném uvádění původu by v každém případě zabránila uvádění spotřebitelů v omyl, pokud jde o skutečný původ primární složky potravin, které uvádějí určitý původ, neboť by musel být uveden odlišný původ primární složky.

Scénář 2 by rovněž uspokojil spotřebitele, je-li produkt z pohledu spotřebitelů vnímán jako bezpečnější nebo kvalitnější ve srovnání s produkty s původem v zemích mimo EU (což není jisté). Tato úroveň informací se rovněž často považuje za příliš obecnou a nestojí za dodatečné náklady, jež by byly přeneseny na konečného spotřebitele, byť by tyto dodatečné náklady možná byly nižší než v případě scénářů 3 a 4.

Scénář 3 by měl dle očekávání vést k vyšší spokojenosti spotřebitelů, ale také by měl vyšší dopad na výrobní náklady ve srovnání se scénářem 2, a proto by znamenal větší zvýšení cen pro spotřebitele. Dopad takového označování původu by jistě vedl k upřednostňování národních produktů.

Čtvrtý scénář se nejeví jako nevhodnější pro spotřebitele ve srovnání se možností uvádět původ na úrovni jednotlivých zemí. Tato možnost dle očekávání povede k podstatně vyšším dodatečným nákladům pro provozovatele potravinářských podniků, a tedy i k vyšším cenám pro spotřebitele.

7.2. Hospodářské dopady

Vzhledem k tomu, že provozovatelé potravinářských podniků zpochybnili proveditelnost scénáře 4, a vzhledem k tomu, že o tento scénář neprojeví ve srovnání se scénářem 3 vyšší zájem ani spotřebitelé, uvádějí se pouze hospodářské dopady u prvních tří scénářů.

Studie se zabývá širokou škálou kategorií potravin, a proto nebylo možné o hospodářském dopadu získat souhrnné údaje. Kvantifikace hospodářského dopadu byla tudíž ponechána na úrovni konkrétní případové studie a uvádí se ve studii FCEC.

7.2.1. Provozní náklady provozovatelů potravinářských podniků

V případě scénáře 1 by se provozní náklady udržely na současné úrovni. Podle scénářů 2 a 3 by provozovatelé potravinářských podniků při volbě jednoho místa původu nebo omezeného počtu míst původu museli čelit dodatečným provozním nákladům (jednorázovým i opakovaným) z důvodu nezbytné úpravy dodavatelských postupů, systémů sledovatelnosti, postupů výroby a balení a obchodních postupů. Podle scénáře 3 by se provozní náklady podle odhadů zvýšily o 10 až 15 % pro odvětví využívající řadu různých míst původu, toto zvýšení by ale v mnoha případech mohlo dosáhnout až 30 %.

Některé z těchto nákladů by se snížily, pokud by se zvolil scénář 2 nebo pokud by se použil scénář 3 s možností uvést na označení několik zemí (tedy více míst původu u daného produktu nebo též různá místa původu, která mohou být využita následně během výroby). Provozovatelé potravinářských podniků rovněž považují možnost požadující označení místa produkce za obecně méně nákladnou než označování místa chovu či pěstování, a to kvůli nižšímu počtu míst produkce s porovnáním s počtem míst původu surovin a požadovaným méně rozsáhlým systémem sledovatelnosti.

7.2.2. Dopad na vnitřní trh a na mezinárodní obchod

Scénář 2 by se dle očekávání neměl dotknout vnitřního trhu, neboť tento scénář nerozlišuje mezi členskými státy původu. V závislosti na reakci spotřebitelů na označení EU či mimo EU a také v závislosti na přízpůsobení dodavatelských postupů provozovatelů potravinářských podniků by však mohl zaznamenat dopad mezinárodní obchod, což vyvolává otázku týkající se mezinárodních obchodních dohod platných pro některé produkty, na které se studie vztahuje, jako jsou cukry. Třetí země rovněž zdůraznily své obavy ohledně možných ztrát vývozu do EU kvůli dodatečným nákladům na výrobu a označování a také kvůli předpokládanému přechodu provozovatelů potravinářských podniků k dodavatelům v EU.

V případě scénáře 3 kromě podobného dopadu na mezinárodní obchod jako u scénáře 2 hrozí dopad na vnitřní trh, s možnou nacionalizací potravinových dodavatelských řetězců, neboť téměř polovina dotázaných spotřebitelů uvedla, že dávají přednost produktům ze své země. Podle tohoto scénáře by sice mohly produkty EU těžit z preferenčního zájmu spotřebitelů na trhu EU, ale dodatečná zátěž a rigidnost dodavatelských postupů by provozovatele potravinářských podniků EU hendikepovala na mezinárodním trhu.

7.2.3. Administrativní zátěž pro podniky

Pro provozovatele potravinářských podniků využívající suroviny různého původu by vznikla dodatečná administrativní zátěž kvůli záznamům o původu u dodávek a přízpůsobení systému zpětné sledovatelnosti. Výrazný díl dodatečné zátěže by představovaly paušální náklady, které by znevýhodnily mnohem více malé a střední podniky. Pouze malé a střední podniky využívající jedno místo původu nebo omezený počet míst původu by nebyly znevýhodněny.

Scénář 1 by vedl k zanedbatelné administrativní zátěži, a to navíc jen u podniků, které udávají původ konečné potraviny a tento původ se liší od původu primární složky (složek). Celková zátěž je podle scénáře 2 odhadem nižší ve srovnání se scénářem 3 a nižší v případě možnosti a) v porovnání s možností b).

7.2.4. Dodatečná zátěž pro veřejné orgány,

Pokud jde o veřejné orgány, odhady členských států týkající se nárůstu nákladů na kontrolu se velmi rozcházejí. Za předpokladu, že se nezvýší finanční prostředky vyčleněné pro kontrolní orgány ze státních rozpočtů, mohou tato nová pravidla vést ke snížení četnosti kontrol nebo ke změně priorit, což v kombinaci s neexistencí analytické metody k ověření původu potravin může zvýšit riziko podvodů.

7.2.5. Náklady pro spotřebitele

Očekává se, že poskytování informací o původu zboží povede ke zvýšení nákladů, které by se zajisté přenesly zejména na spotřebitele (jak vyplývá ze studie FCEC). Podle této studie by význam takových zvýšení nákladů kolísal od nevýznamného k vysokému, a to v závislosti na dané potravine, potravinářském odvětví ale i na členském státu.

Scénář 1 pravděpodobně nepovede k celkovému zvýšení cen. Dopad by se mohl potenciálně projevit pouze u výrobků opatřených dobrovolnými informacemi o původu.

Scénáře 2 a 3 pravděpodobně povedou k celkovému zvýšení u spotřebitelských cen, které by bylo mnohem vyšší v případě scénáře 3. Scénář 3 a v menší míře i scénář 2 jako takové mohou vést ke snížení spotřeby potravinářských výrobků, které spadají do oblasti působnosti této zprávy, bude-li zvýšení nákladů podstatné, nebo k tomu, že si spotřebitelé budou muset na nákup těchto potravin vyhradit vyšší rozpočet, přičemž se často může jednat o základní potraviny.

Je třeba poznamenat, že podle scénáře 3 by mohla mít nacionalizace potravinového řetězce dopad na zaměstnanost v důsledku reorganizace výrobního řetězce potravin, což by v určitých případech mělo dopad pozitivní a v jiných negativní.

7.2.6. Dopady na životní prostředí

Zavedení závazných pravidel pro uvádění informací o původu zboží může vést ke zvýšenému plýtvání potravinami a nižší energetické účinnosti z důvodu zmnožení výrobních linek nebo výrobních šarží, množení různých potravinářských výrobků (jednotek) na trhu EU a distribučních kanálů nezbytných k jejich šíření. Tento dopad by byl mnohem výraznější v případě scénáře 3 ve srovnání se scénářem 2, zatímco u scénáře 1 by byl nulový nebo minimální.

Scénáře 2 a 3 by však mohly dát podnět k větší spotřebě lokálně vyráběných produktů, což by mohlo mít příznivý dopad na životní prostředí, neboť by se snížilo potenciální znečištění z dopravy.

7.3. Náklady a přínosy různých scénářů

Níže uvedená tabulka shrnuje výhody a nevýhody různých scénářů uvádění původu.

Scénáře		Dopad na spotřebitele na základě studie FCEC	Hospodářské dopady na základě studie FCEC
Scénář 1 – zachování dobrovolného označování původu	Náklady	Není zaručeno, že spotřebitelům budou systematicky poskytovány informace o původu zboží	Dodatečné provozní náklady by byly omezeny na minimum Omezená administrativní zátěž pro podniky a orgány veřejné správy Nulové nebo omezené zvýšení cen

Scénáře		Dopad na spotřebitele na základě studie FCEC	Hospodářské dopady na základě studie FCEC
	Přínosy	<p>Ceny potravin by se udržely na svých stávajících úrovních, s výjimkou případů, kdy se používá dobrovolného označování a původ primární složky se liší.</p> <p>Spotřebitelé, kteří původu zboží nepřikládají žádný zvláštní význam, nebudou muset nést dodatečné náklady související s uváděním původu</p> <p>Spotřebitelé, kteří chtějí znát původ zboží, se budou moci rozhodnout pro výrobky opatřené těmito informacemi.</p>	<p>Nevedlo by to k segmentaci vnitřního trhu, a proto by obchod uvnitř EU nezaznamenal dopad.</p> <p>Absence dodatečné zátěže by umožnila zachovat konkurenceschopnost provozovatelů potravinářských podniků EU na mezinárodním trhu.</p>
Scénář 2 – povinné označování původu na úrovni EU/mimo EU nebo třetí země	Náklady	<p>Poskytnuté informace o původu by nebyly velmi přínosné z důvodu přílišné obecnosti.</p> <p>Informace mohou vyvolat další otázky ohledně přesnějšího původu potravin, a to i mezi spotřebiteli, kteří takové informace apriorně nepožadovali, což by vedlo k určité frustraci</p> <p>Dodatečné náklady na uvádění původu se pravděpodobně přenesou na spotřebitele.</p>	<p>Provozovatelé potravinářských podniků by byli vystaveni určitým provozním nákladům kvůli úpravám dodavatelského řetězce a výroby.</p> <p>Pro většinu odvětví se tyto náklady odhadují jako zanedbatelné až mírné u možnosti a) a mírné až vysoké u možností b) a c).</p> <p>Dodatečná administrativní zátěž pro podniky a orgány veřejné správy, ale nižší než v případě scénáře 3</p>
	Přínosy	<p>Zaručuje, že spotřebitelům budou systematicky poskytovány informace o původu zboží.</p> <p>Mohlo by být vnímáno jako označení jakosti a bezpečnosti potravin.</p>	<p>Pružnější pro dodavatelské postupy ve srovnání se scénářem 3.</p> <p>S uznáním jakosti a bezpečnosti potravin EU by mohlo přispět k lepšímu postavení EU na poli mezinárodního obchodu s potravinami</p>
Scénář 3 – povinné označování původu na úrovni členský stát / třetí země	Náklady	<p>Dopad na ceny konečných výrobků by byl výrazně vyšší než v případě scénáře 2.</p> <p>To by mohlo mít dopad na rozpočet spotřebitelů vyhrazený na potraviny, neboť mnoho produktů by se ocitlo v oblasti působnosti tohoto právního požadavku</p>	<p>Všem provozovatelům potravinářských podniků by vznikly určité provozní náklady z důvodu zdvojení skladovacích zařízení, fragmentace výrobních procesů, ucelenějšího systému sledovatelnosti a změn v označování.</p> <p>Podle odhadů studie FCEC by se provozní náklady zvýšily o 10 až 15 % u odvětví, která nevyužívají velký počet různých míst původu, toto zvýšení by ale v mnoha případech mohlo dosáhnout až 30 %.</p>

Scénáře		Dopad na spotřebitele na základě studie FCEC	Hospodářské dopady na základě studie FCEC
			<p>Administrativní zátěž pro provozovatele potravinářských podniků a kontrolní orgány by byla vyšší než v případě scénáře 2</p> <p>To by vedlo k větší segmentaci trhu, pokud jde o různá potravinářská odvětví, nacionalizaci potravinářského řetězce a současně nižší konkurenceschopnosti na mezinárodním trhu.</p>
	Přínosy	<p>Zaručuje, že spotřebitelům budou systematicky poskytovány informace o původu zboží.</p> <p>Zvýšení důvěry spotřebitelů, pokud jde o potraviny.</p>	Mohlo by podpořit určitý domácí prodej kvůli upřednostňování domácích potravin.
Scénář 4 – povinné označování původu na nižší úrovni (region)		Neprojevilo se vyšší zájem spotřebitelů ve srovnání se scénářem 3.	Vyšší dopad ve srovnání se scénářem 3.

8. ZÁVĚRY

Pokud jde o faktory ovlivňující rozhodnutí spotřebitele o koupi, zájem spotřebitelů o označení původu se řadí až za aspekty, jako je cena, chuť, datum použitelnosti / datum minimální trvanlivosti, výhodnost a/nebo vzhled. I když zájem o označení původu nezpracovaných potravin, jednosložkových produktů a složek představujících více než 50 % dané potraviny uvádějí dvě třetiny až tři čtvrtiny spotřebitelů, je nižší než v případě takových kategorií potravin, jako je maso, masné výrobky nebo mléčné výrobky.

Spotřebitelé spojují informace o původu s různými dalšími aspekty produktu, jako je jakost, bezpečnost, otázky životního prostředí, a rovněž uvádějí, že by nakupovali domácí produkty na podporu hospodářství své země, přičemž mezi členskými státy byly zaznamenány významné rozdíly. Upřednostňovali by informace o původu na úrovni země oproti úrovni EU/mimo EU a více se zajímají o místo výroby, nežli o místo pěstování či chovu surovin.

Nezpracované potraviny, jednosložkové produkty a složky, které tvoří více než 50 % potraviny, jsou kategorie potravin, které sdružují velmi různé produkty, u nichž se zájem spotřebitelů o informace o původu a hospodářský dopad uložení povinného označování původu velmi různí.

Dodavatelské řetězce pro tři kategorie potravin spadající do oblasti působnosti zprávy ukazují, že označování původu složek se často různí s cílem udržovat nízké

kupní ceny a zachovat kvalitu konečného produktu. Proto by se povinné označování původu na úrovni EU, a ještě více úrovni země v mnoha oblastech potravin provádělo velmi složitě a vedlo by k podstatnému zvýšení výrobních nákladů, které by se v konečném důsledku přenesly na spotřebitele.

Dobrovolné označování původu by nejméně narušovalo trh a zachovalo by výrobní náklady na současné úrovni. Nebylo by zajištěno uspokojivé řešení poptávky spotřebitelů po systematických informacích o původu zboží, ale spotřebitelé by se případně mohli rozhodnout pro potraviny, u nichž jsou informace o původu provozovateli potravinářských podniků dobrovolně poskytnuty. Povinné označování původu na úrovni EU (EU/mimo EU nebo EU/třetí země) vede k méně výrazným zvýšením výrobních nákladů a menší zátěži pro provozovatele potravinářských podniků i příslušné orgány členských států, ale spokojenost spotřebitelů by nebyla tak vysoká jako v případě povinného označování původu na úrovni jednotlivých zemí. Označování původu na úrovni země by na rozdíl od označování původu na úrovni EU mělo výrazný dopad na vnitřní trh, s možností zvýšení spotřeby lokálních potravin v případě některých trhů.

Oba scénáře povinného označování původu (na úrovni EU a na úrovni jednotlivých zemí) by mohly mít dopad na mezinárodní dodávky potravin a zasahovaly by do stávajících obchodních dohod se třetími zeměmi. Dodatečná pravidla pro označování mohou snížit konkurenceschopnost evropských provozovatelů potravinářských podniků na mezinárodním trhu, zatímco provozovatelé potravinářských podniků ze třetích zemí mají obavy týkající se možných dodatečných výrobních nákladů a ztrát vývozu do EU, neboť spotřebitelé by dávali přednost potravinám s původem v EU.

V konečném důsledku by povinné označování původu představovalo dodatečnou zátěž pro příslušné orgány členských států, zejména za stávající hospodářské situace, pokud by se musely vyrovnat s uložením případných nových kontrolních úkolů pro tyto dodatečné požadavky.

V této souvislosti a s ohledem na politické cíle Komise, pokud jde o lepší regulaci, se jako vhodné řešení jeví dobrovolné označování původu spojené s již existujícími systémy povinného označování původu pro určité potraviny nebo skupiny potravin. Prodejní ceny se tak zachovávají na současných úrovních, ale spotřebitelé přesto budou mít možnost zvolit si v případě zájmu produkty se zvláštním původem, přičemž se neprojeví dopad na konkurenceschopnost provozovatelů potravinářských podniků, ani na vnitřní trh a mezinárodní obchod.